

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai 2020-07- Nr. _____
I 2020-07-23 Nr. (8.6.1E) 33R-54

**DĖL DOKUMENTŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PASITARIMUI
VIZAVIMO DĖL KREIPIMOSI Į EUROPOS SĄJUNGOS BENDRĄJĮ TEISMĄ**

Atsižvelgdami į Jūsų raštą, teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezoliucijos dėl kreipimosi į Europos Sąjungos Bendrąjį teismą su prašymu iš dalies panaikinti Komisijos įgyvendinamąjį sprendimą (ES) 2020/859 ir Lietuvos Respublikos pozicijos projektus.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicijos projektas, 5 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Ministras

Andrius Palionis

Tomas Lozoraitis, (8 5) 239 1268, el. p. tomas.lozoraitis@zum.lt

L I E T U V O S R E S P U B L I K O S P O Z I C I J A
DĖL KREIPIMOSI Į EUROPOS SĄJUNGOS BENDRĄJĮ TEISMĄ SU PRAŠYMU IŠ DALIES
PANAIKINTI KOMISIJOS ĮGYVENDINAMĄJĮ SPRENDIMĄ (ES) 2020/859

Kreipimosi į Europos Sąjungos Bendrąjį Teismą aplinkybės

2020 m. birželio 16 d. Europos Komisija (toliau – Komisija) priėmė įgyvendinamąjį sprendimą (ES) 2020/859 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) (toliau – Ginčijamas sprendimas)¹, kurio priede nurodytos sumos, kurios negali būti pripažintos finansuojamomis Europos Sąjungos (toliau – ES) lėšomis iš atitinkamiems fondams skirtų paramos lėšų. Lietuvos Respublikai ginčijamu sprendimu pritaikyta **2 186 447, 97 EUR dydžio finansinė pataisa** dėl Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 m. ir 2007–2013 m. programų priemonės „Ankstyvas išėjimas į pensiją“ neatitikties ES teisės aktų reikalavimams. Šį sprendimą Komisija priėmė po to, kai 2017 metais atliko išlaidų atitikties finansavimo reikalavimams tyrimą Nr. RD3/2017/009/LT.

Nurodyta finansinė pataisa yra fiksuoto dydžio, t. y. skiriama procentine išraiška nuo visų Lietuvos institucijų finansuotų Sąjungos lėšomis paraiškų pagal aptariamą priemonę. Tačiau Lietuvos institucijos nesutinka su tokiu finansinės pataisos dydžio apskaičiavimu, kadangi jos atliko *ex post* vertinimą ir nustatė, kad neatitikties Sąjungos teisės reikalavimams mastas yra nedidelis bei apskaičiavo realią galimą žalą Sąjungos fondams – 33 244 EUR.

Lietuvai skirta finansinė pataisa yra tęstinio pobūdžio (korekcija už pagal tą pačią priemonę skirtą paramą skirtingais finansavimo laikotarpiais), skiriama trečią kartą ir ateityje galima tikėtis dar bent vienos pataisos tuo pačiu pagrindu. Lietuvos institucijos paskutiniosios finansinės pataisos pagrįstumą ir dydį ginčijo Europos Sąjungos teismuose, tačiau nesėkmingai². Vis dėlto, remdamosi šių teismų sprendimais Lietuvos institucijos atliko Sąjungos lėšomis finansuotų paraiškų *ex post* vertinimą taikydamos patobulintus kriterijus, atsižvelgdamos į teismų sprendimuose nurodytus trūkumus. Tai sudaro prielaidas teigti, kad ši kartą Lietuvos institucijų atliktas žalos Sąjungos fondams skaičiavimas yra pagrįstas ir leidžia reikalauti sumažinti finansinės pataisos dydį.

¹ pranešta dokumentu Nr. C(2020) 3609;

² *Lietuva prieš Komisiją* [T-508/15], EU:T:2018:828; *Lietuva prieš Komisiją* [C-79/19 P], EU:C:2020:129;

Lietuvos Respublikos institucijos jau pasinaudojo ikiteisminėmis procedūromis, kurių metu ginčijo Komisijos atlikto išlaidų atitikties finansavimo reikalavimams tyrimo išvadas. Vis dėlto, Komisija neatsižvelgė į Lietuvos institucijų 2019 m. atliktą *ex post* patikrinimą ir nesumažino finansinės pataisos. Todėl toliau siekiant užginčyti pritaikytą finansinę pataisą (jos dydį) turėtų būti kreipiamasi į Europos Sąjungos Bendrąjį Teismą (toliau – Bendrasis Teismas). Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 263 straipsnį valstybė narė per du mėnesius nuo pranešimo apie jai skirtą ES teisės aktą gali pateikti ieškinį dėl jo panaikinimo.

Atsižvelgdamos į žemiau išdėstytus argumentus, Lietuvos institucijos siūlo teikti ieškinį ir prašyti Bendrojo Teismo panaikinti Ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su finansinės pataisos skyrimu Lietuvai dėl EŽŪFKP lėšų.

Ieškinio pagrindai ir argumentai

Grįsdama ieškinį Lietuvos Respublika remsis šiais pagrindais:

Komisija, skirdama 2 186 447, 97 EUR pataisą už pagrindinės kontrolės priemonės trūkumą, **pažeidė Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 52 straipsnio 2 dalį, Reglamento (ES) Nr. 908/2014 34 straipsnio 6 dalį, 35 straipsnio 1 dalį ir nesilaikė proporcingumo principo bei pareigos bendradarbiauti**, nes spręsdama dėl neatitikties masto, pažeidimų pobūdžio ir Sąjungai padarytos finansinės žalos, pritaikė Lietuvai fiksuoto dydžio pataisą, nors Lietuvos institucijų atliktos *ex post* patikros rezultatai leido tiksliai nustatyti realią žalą Sąjungos fondams, o neatitikties mastas toks mažas, jog Komisija iš viso galėjo nebetęsti tyrimo.

Ieškinyje bus siekiama įrodyti, kad Lietuvos institucijų atliktas *ex post* patikrinimas, siekiant patvirtinti pareiškėjų atitiktį paramos skyrimo kriterijams, rėmėsi duomenimis, kurie leidžia patvirtinti ūkininkų, kurie prisijungė prie ankstyvo išėjimo į pensiją sistemos, komercinio ūkininkavimo statusą (asmenys, galintys gauti ankstyvo pasitraukimo paramą, turi būti tik ūkininkai, kurie iki paramos skyrimo užsiėmė komercine žemės ūkio gamyba). Siekdamas patvirtinti, kad ūkininkas nutraukė komercinį ūkininkavimą, kaip to reikalauja Reglamento Nr. 1257/1999 11 straipsnio 1 dalis, taikoma 2004–2006 m. programiniam laikotarpiui, ir Reglamento Nr. 1698/2005 23 straipsnio 2 dalis, taikoma 2007–2013 m. programiniam laikotarpiui, Lietuvos institucijos rėmėsi prekinės žemės ūkio gamybos kriterijais, patobulintais atsižvelgiant į Europos Sąjungos teismų sprendimus bylose *Lietuva prieš Komisiją* (T-508/15, C-79/19 P). Atliekant *ex post* patikrinimą Lietuvos institucijos savo anksčiau naudotus kriterijus papildė naujais duomenimis, todėl ši patikra atlikta geriau nei ankstesnės. Kadangi minėtose teismų bylose nurodyta, jog ūkininkų įtraukimas į žemės ūkio duomenų bazes *per se* neįrodo, kad buvo vykdoma prekinė žemės ūkio

gamyba (t.y. komerciniais tikslais parduodamas pienas, gyvuliai, grūdai ar kita augalininkystės produkcija), tikrinant pareiškėjų atitiktį šiam kriterijui papildomai ieškota duomenų, patvirtinančių prekybos pardavimo sandorių faktą, jų komercinį pobūdį. Kitaip tariant, buvo ieškoma duomenų, patvirtinančių produkcijos tiekimą rinkai. Taip, pavyzdžiui, pieno kvotų duomenų bazėse ieškota duomenų apie faktinius pieno pardavimus (vietoje anksčiau taikyto pieno kvotos turėjimo kriterijaus); gyvulių informacinėse sistemose atrinkti tik pareiškėjai, kurie tiekė rinkai didesnę gyvulių kiekį (2 ir daugiau) arba prekiavo gyvulių atsivestu prieaugliu (vietoje anksčiau taikyto bent vieno parduoto gyvulio kriterijaus); augalininkystės produkcijos atveju atsisakyta žemės plotų deklaravimo kaip tinkamumo kriterijaus ir, taip pat kitais atvejais, buvo prašoma dokumentų, patvirtinančių komercinį sandorio faktą (sąskaitos faktūros, sutartys, kvitai ir pan.); kai kuriais atvejais papildomai pritaikytas ekonominio dydžio vieneto kriterijus.

Ex post patikrinimo rezultatai parodė, jog pagal apibūdintą kriterijų ir juos papildančių duomenų rinkinį įvertintos išlaidos yra pagrįstos daugiau nei 99 procentais. O lėšų dalis, kuri po šio patikrinimo pripažintina kaip galimai nepagrįsta, sudaro mažiau nei 0,1 proc. Esant šioms aplinkybėms, fiksuoto 5 procentų dydžio finansinė pataisa yra neproporcinga. Be to, reikėtų atsižvelgti ir į tai, kad neatitikties mastas buvo toks mažas, jog Komisija, vadovaudamasi Reglamento (ES) 908/2014 35 straipsnio 1 dalimi, galėjo iš viso netaikyti korekcijos. Tęsdama finansinės pataisos taikymą Komisija taip pat nesilaiko proporcingumo principo tuo požiūriu, jog atsižvelgiant į Lietuvos institucijų apskaičiuotą realų žalos Sąjungos fondams dydį, galima teigti, kad už ankstesnius laikotarpius³ neišmokėtos Sąjungos lėšos iš esmės padengė ir jau viršija realią žalą Sąjungos fondams. Per didelės korekcijos gali būti suvokiamos kaip baudžiamojo poveikio, o tai neatitinka atitikties patvirtinimo sistemos tikslo, kuriuo siekiama pažeidimų prevencijos ir ištaisymo.

Galiausiai, Lietuvos institucijų ir Komisijos susirašinėjimo metu Komisija nesilaikė pareigos bendradarbiauti, nes į dalį pateiktos informacijos nereagavo, nepateikė išsamių paaiškinimų dėl *ex post* patikrinimo rezultatų. Taikinio institucijos nuomonėje taip pat užfiksuota, kad Komisijos tarnyboms, tikėtina, nebūtų buvę pernelyg sudėtinga atlikti patikrinimą ir galbūt būtų buvę įmanoma taikyti mažesnę pataisą.

Remiantis nurodytais motyvais, ieškinyje bus įrodinėjama, kad Komisija nesilaikė Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 52 straipsnio 2 dalyje nustatytos pareigos kuo tiksliau nustatyti Sąjungai padarytos finansinės žalos dydį bei Reglamento (ES) Nr. 908/2014 34 straipsnio 6 dalyje nustatyto siečio išvengti

³ po auditų Nr. RD1/2009/804/LT ir RD1/2014/850/LT;

didelio Sąjungos biudžetui padarytos finansinės žalos pervertinimo, todėl nepagrįstai taikė fiksuoto dydžio pataisą, kuri yra neproporcinga.

Bylos reikšmė Lietuvai ir pagrindiniai motyvai, dėl kurių teikiamos Lietuvos Respublikos pastabos

Šioje byloje Bendrasis Teismas gali priimti vieną iš šių sprendimų: panaikinti Ginčijamą sprendimą (ir siūlyti Komisijai iš dalies jį pakeisti) arba palikti jį galioti. Lietuvos Respublika turi siekti, kad Ginčijamas sprendimas būtų panaikintas arba pakeistas taip, kad Lietuvai pritaikyta finansinė pataisa būtų maksimaliai sumažinta.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, prognozuojamo sprendimo šioje byloje poveikis Lietuvos Respublikos interesams įvertintas pagal 2016 m. gegužės 10 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Europos Sąjungos komisijos protokoliniu sprendimu Nr. 239 patvirtintą Pavyzdinį Europos Sąjungos Teisingumo Teisme svarstomų bylų svarbos Lietuvai nustatymo kriterijų ir Lietuvos Respublikos pozicijos formulavimo gairių sąrašą (toliau – Sąrašas). Nustatyta, kad ieškinio teikimas yra tikslingas, kadangi būsimas sprendimas atitinka Sąrašo 5, 8, 9 punktuose nurodytas aplinkybes, turinčias įtaką Lietuvos Respublikos interesams.

Poveikis ES teisės akto teisėtumui ir galiojimui. Lietuvos Respublikos pozicija siekiama, kad Komisijos įgyvendinamasis sprendimas (ES) 2020/859, kuriuo Lietuvai skirta finansinė pataisa, būtų panaikintas.

Poveikis Lietuvos institucijų nusistovėjusiai tiesiogiai taikomų ES teisės aktų taikymo praktikai. Lietuvos Respublikos pozicija siekiama patvirtinti Lietuvos institucijų priemonių, susijusių su Sąjungos paramos fondų administravimu, atitiktį ES teisės aktų reikalavimams tuo požiūriu, jog siekiama nustatyti realią žalą Sąjungos fondams.

Poveikis valstybės finansams. Lietuvai ginčijamu sprendimu pritaikyta 2 186 447, 97 EUR dydžio finansinė pataisa. Teikiant ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo siekiama, kad Lietuvai skirta korekcija būtų sumažinta arba panaikinta ir tuo apsaugoti Lietuvos Respublikos finansinius interesus.

Šis ieškinys taip pat svarbus ateities perspektyvos požiūriu, kadangi ginčijama tęstinio pobūdžio finansinė pataisa, kuri gali būti skiriama ir vėlesniais laikotarpiais.

Lietuvos Respublikos pozicijos derinimas

2020 m. liepos 1 d. įvyko pasitarimas nuotoliniu būdu, kuriame Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos atstovai aptarė 2017 metais Komisijos atlikto išlaidų atitikties finansavimo reikalavimams tyrimo išvadas, taikinimo procedūros rezultatus ir galimybes ginčyti Komisijos įgyvendinamąjį sprendimą (ES) 2020/859 dėl finansinių pataisų teismine tvarka. Lietuvos Respublikos pozicijos projektas darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Nacionaline mokėjimo agentūra.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės pozicijos rengėjas

Lietuvos Respublikos poziciją parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Europos teisės departamento Atstovavimo ES teismuose skyriaus vyresnysis patarėjas Ričard Dzikovič (tel.: (8 5) 266 2939, el. paštas: r.dzikovic@tm.lt).

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

REZOLIUCIJA

DĖL KREIPIMOSI Į EUROPOS SĄJUNGOS BENDRĄJĄ TEISMĄ SU PRAŠYMU IŠ DALIES PANAIKINTI KOMISIJOS ĮGYVENDINAMĄJĮ SPRENDIMĄ (ES) 2020/859

Nr.

Vilnius

Pritarti Lietuvos Respublikos kreipimuisi į Europos Sąjungos Bendrąją Teismą ir kitų procesinių veiksmų atlikimui pagal pridedamą poziciją dėl 2020 m. birželio 16 d. Europos Komisijos įgyvendinamojo sprendimo (ES) 2020/859 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) panaikinimo ta apimtimi, kiek jis skirtas Lietuvai ir susijęs su 2 186 447, 97 EUR finansine pataisa.

Ministras Pirmininkas

Saulius Skvernelis

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 188675190, Gedimino pr. 19, LT-01103 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL DOKUMENTŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PASITARIMUI VIZAVIMO DĖL KREIPIMOSI Į EUROPOS SĄJUNGOS BENDRAJĮ TEISMĄ
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-08-03 Nr. 2D-2409 (12.97 E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2020-08-04 Nr. 32R-89
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Andrius Palionis, Žemės ūkio ministras
Sertifikatas išduotas	ANDRIUS PALIONIS, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-08-03 13:10:29 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-08-03 13:10:43 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-08-22 10:07:56 – 2022-08-21 10:07:56
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija i.k.188675190 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-08-01 12:49:41 iki 2022-07-31 12:49:41 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, i.k. 188604955 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-09-25 15:37:33 iki 2022-09-24 15:37:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-08-04 09:16:01)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-08-04 09:16:01 Dokumentų valdymo sistema Avilys